

РЕШЕНИЕ

№ 7992

гр. С., 30.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 28 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: А.К.Г

при участието на секретаря Диана Г. Д.
като разгледа докладваното от А.К.Г Гражданско дело № 20221110138167 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 235 ГПК.

Делото е образувано по искова молба на „Е. 2011“ ЕООД срещу И. М. Х., с която са предявени претенции за осъждане на ответника да заплати на дружеството 20 000 лева – обезщетение за вреди от излагане на позорящи ищеца твърдения: че е бил заплашван от натоварени за това от ищеца лица; че му бил предлаган от името на дружеството подкуп в размер на 500 000 лева; че дружеството е нанесло загуби на държавния бюджет между 250 и 300 милиона лева, като неправомерно не е проверявало храни, преминаващи през ГКПП „К.А“, или ги е пропускало за внос в Е.С, както и че дружеството е проверявало много по-малки обеми селскостопанска продукция, отколкото е трябвало, в изявления в предаването „н.ф“, излъчено по н.т на 19.06.2022 г.; предаването „т.с“, излъчено по б. на 08.06.2022 г., и предаването „120 М.“, излъчено по б. на 10.07.2022 г., ведно със законната лихва върху претендираното обезщетение от датата на подаване на исковата молба – 14.07.2022 г., до окончателното плащане.

В исковата молба подробно са изложени твърденията на ответника, като се твърди, че същите нанасят репутационни вреди на ищеца – трябвало негови органични представители да извършват множество действия за убеждаване на клиентите му да не го Н.уснат, тъй като му приписват поведение, с което неправомерно според ответника се нанасят вреди на бюджета и така се пречело на дружеството да развива и разраства дейността си. Излагат се твърдения, че данните, на които се основават твърденията на ответника, са неправилни и тенденциозно подбрани, като не се отчитат различните действали правила за контрола, а по отношение на твърденията за предлагани

подкупи и оказван натиск – същите са неконкретизирани и не става ясно защо се смята, че идват от лица, действали под контрола на ищеца, щом самият ответник твърди, че това му били приятели, колеги в държавната администрация и подчинени. Иска се осъждане на ответника. Претендират се разноски.

В законоустановения срок е подаден отговор от ответника – И. М. Х., с който предявеният иск се оспорва по основание. На първо място се посочва, че няма данни ответникът да е споменавал в изказванията си конкретно ищеца, който е започнал дейност на 01.02.2022 г., а изказванията били за предишен период. Излагат се твърдения, че изказванията на ответника са били насочени към незаконни практики, но не и срещу такива на ищеца по настоящото дело. Оспорва се и това дружеството – ищец да е имало утвърдена търговска репутация с оглед кратката продължителност на съществуването му. Оспорва се, че ищецът може да търпи имуществени вреди. Претендират се разноски.

С уточнителна молба от 08.06.2023 г. (на лист 427 – 430 от делото), ищецът поддържа, че не е извършвал фитосанитарен контрол, тъй като това е функция на длъжностните лица към б. („б.“), а от 01.02.2022г, по силата на договор за наем, сключен с б. на 31.12.2021г., е извършвал следните дейности: товаро-разтоварна дейност; попълване на единни здравни документи за въвеждане на стоки, и лабораторен анализ на проби, взети от товара, превозван от камиони през ГКПП и влизащ на територията на ЕС. Преди сключването на договора с ищеца дейностите били извършвани от „И.Л“ ЕООД. Наведени са твърдения, че всички изказвания на ответника в посочените интервюта се отнасят до „Е. 2011“. Конкретните изрази, които ищецът намира за уронващи престижа и репутацията му са следните: „Тук далеч по-интересното е, че буквално всеки, който се завъртя около екипа, който сформирахме с проф. Д., беше заплашван“; „На мен това ми казаха, че се замесвам с най-големия бос и ме попитаха дали ще има мир, или война“; „Във всеки от случаите минават през приятели“; „Колеги от министерството, така идвайки от името на други хора, на бивш политически лидер и министър, дойдоха и казаха „има една документация, която, нека да кажем, договорът не искат да бъде свален. Те самите, между другото, не знаеха за какво става въпрос ... в случая ставаше въпрос да не им паднел договорът и когато разбраха, че е за „К.А“, те изпаднаха в паника, защото вече беше ясно, че там казусът е сериозен и са въввлечени множество интереси“; на въпрос, свързан с предложението подкуп, е отговорил „500 000 на месец, да, да оставим договора и да си затворим очите“; при въпрос дали първо е бил заплашван, или първо са Н.равени опити да бъде подкупен, е отговорил следното „Първо беше тоягата, в интерес на истината. Казаха „Внимавай с кого се заиграваш“. Изказванията на ответника в интервюто от 08.06.2022г., които ищецът намира за клеветнически, са следните: „Заплахите бяха под формата, казвал съм го вече, това не е нова информация, на съобщения, а другото нали, че през последните седмици те ескалираха и към други хора, не само към мен“; „По-скоро да, ние се опитваме да възстановим държавността на границата, тези ни усилия се саботират и съответно всеки, който дръзне да подходи в тази

посока, бива, нека да кажем, помолен, по един или друг начин, да не се меси“; „Искаха да спрем работата там, да оставим нещата, както са си били“; „срещу 500 000 на месец“. Изтъква се, че изводът, че изказванията се отнасят до „Е. 2011“, се основава на това, че ответникът неведнъж е посочвал, че дружеството е правоприемник на „И.Л“ ЕООД, от което действително „Е. 2011“ било получило акредитацията на лабораторията, както и поради факта, че част от събитията, за които разказва, са се случили след датата, на която ищцовото дружество е започнало да извършва дейност на ГКПП „К.А“. Изразено е становище, че не съществува пречка юридическо лице да претърпи и да бъде обезщетено за неимуществени вреди, като е посочена практика на Върховния касационен съд (ВКС) в този смисъл.

С молба на ответника от 19.06.2023 г. (на лист 436 – 441), в която излага твърдения, че настоящото производство има характера на дело „шамар“ („S.“, strategic litigation against public participation, стратегическо дело срещу общественото участие), целящо превратно упражняване на правото на иск с единствената цел да сплаши ответника, да му окаже натиск и да го натовари с разноси. Оспорен е характера на претендираните вреди, като се твърди, че те не са неимуществени, както и че юридическо лице не би могло да претърпи неимуществени вреди. Изтъква се, че с оглед на посочената начална дата на извършване на дейността на ГКПП „К.А“ от ищеца, изказванията на ответника не биха могли да бъдат свързани с дружеството. Оспорва се твърдението за наличие на презумпция, че изказванията на ответника се отнасят именно до „Е. 2011“ ЕООД, освен ако не е било изрично посочено противното. Посочва се, че наведеното в уточнителната молба на ищеца твърдение, че „Е. 2011“ ЕООД е правоприемник на „И.Л“ ЕООД противоречи както на официалните данни в Търговския регистър, така и на изказванията на управителя на „Е. 2011“ ЕООД при изслушването му пред парламентарната комисия по превенция и противодействие на корупцията, където същият отрича наличието на свързаност между двете дружества.

В заседанието по същество страните поддържат доводите си и правят искания по разноските. В писмената си защита ищецът анализира изказванията и посочва, че се отнасят за него според тълкуването им. Цитира решение на ВКС по гражданско дело № 4762/2017 г., III ГО, според което доброто име и търговската репутация са „съществен актив“ на юридическото лице. Въпреки това поддържа, че вредите са неимуществени. Ответникът оспорва квалификацията на вредите като неимуществени, поддържа, че става въпрос за имуществени вреди, че ищецът не е назован в изказване на ответника, че срещу него се водят още пет други дела, поради което е налице злоупотреба с процесуални права.

Като разгледа доказателствата по делото с оглед твърденията и възраженията на страните съдът намира за установена следната фактическа обстановка:

Между страните са установени като безспорни и ненуждаещи се от доказване следните факти и обстоятелства: че ответникът е участвал в предаването „н.ф“, излъчено по „н.т“ на 19.06.2022г.; в предаването „т.с“,

излъчено по „В.“ на 08.06.2022г.; и в предаването „120 М.“, излъчено по „В.“ на 10.07.2022г., в които е изложил твърдения за злоупотреби във ветеринарния и фитосанитарен контрол през предходната година и по-рано, както и за това, че е бил заплашван и са му предлагани подкупи. На следващо място, безспорно между страните е и че ищцовото дружество е извършвало дейност по проверка на пристигаща земеделска продукция на ГКПП „К.А“ в периода 01.02.2022г. до 20.05.2022г., когато контролът е бил приет от б..

На лист 16 – 17 от делото е представена разпечатка от страница в интернет, съгласно която на 19.06.2022г., в ефира на „н.т“, в интервю, проведено в предаването „н.ф“, ответникът е посочил, че се проверява дали Таки стои зад частната лаборатория на „К.А“. Съгласно представена на лист 18 – 19 от делото разпечатка, на 08.06.2022г., в предаването „т.с“, излъчено по В. ищецът заявил, че е бил заплашван и му е бил предложен подкуп от 500 хил. лв. на месец. Идентични твърдения са изложени и в интервю в предаването „120 М.“, излъчено по В. на 10.07.2022 г.

От представени на лист 20 – 25 от делото извадки от други материали в интернет, се установява, че в портала topnovini.bg е публикувана статия със заглавие „Подкуп на абонамент“: Предлагали половин милион месечно на зам. – министър Х.“; а в електронното издание на вестник „С.“ – „Зам.-министър с горещи разкрития за контрола на „К.А“, като същите препредават думите на ответника от медийните му изяви.

Съгласно представено на лист 435 писмо на „б. медиа груп“ ЕАД с изх. № 159/09.06.2023 г. телевизията не пазела записи от интервютата на И. Х. на 06.06.2022 г. и 10.07.2022 г., но посочва връзки в интернет, където са запазени излъчените материали. Съгласно представено на лист 448 писмо на „Н.Б.Г“ ЕООД с изх. № 633/26.06.2023 г. телевизията не пазела записи от интервютата на И. Х. на 19.06.2022 г., но с писмо на лист 459 посочва връзки в интернет, където са запазени излъчените материали.

По делото са били представени материали от „н.т“ и „б.“, които са снети чрез приета в откритото съдебно заседание на 31.01.2024 г. (на лист 568 от делото) експертиза, представена в писмен вид в две отделни заключения (на лист 538 – 556 от делото), и от които се установява, че ответникът е казал следните реплики:

– в предаването „120 М.“ от 10.07.2022 г.:

В началото на интервюто ответникът заявява: „има една митологема, че държавата е взела бизнеса на един беден човечец, който 10 години е бил служител в сходен бизнес, упражняван до началото на тази година от Р.Ч...“ Почти веднага след това казва: „Ние се опитваме да възстановим държавността на границата. Тези ни усилия се саботират и съответно всеки, който дръзне да подходи в тази посока, бива, нека да кажем..., помолен по един или друг начин да не се меси.“ (на лист 542).

На въпрос дали знае за връзки на проверките с „К.Т“ и „г.н Ч.“ ответникът отговаря, че тези връзки следва да се установяват от органите на разследване и национална С.. По отношение на „Е. 2011“ ищецът заявява, че

„ние не възнамеряваме в никакъв случай да махнем една фирма и да слагаме друга фирма, без значение на кой е близка тя“, и иска контролът да се поеме от държавата, защото това би било по-ефективно, като посочва, че така и времето за контрол намалявало и опашките – също (на лист 543). Посочва, че за да остоявят „нещата, както са били“ са му предложени 500 000 лева на месец;

– в предаването „н.ф с Л.К“ от 19.06.2022 г.:

След като посочва, че получава нови заплахи, казва: „Далеч по-интересното е, че буквално всеки, който се завъртя около екипа, който сформирахме с професор Д., беше заплашван.“ Също така бил предупреден, че се намесва и се конфронтира с „най-големия бос на б.“, като го попитали „дали ще има мир или война“. Сочил, че предложенията идвали от негови лични приятели, като „Колеги от министерството, идвайки така... от името на други хора на бивш политически лидер и министър... аа... дойдоха и казаха: „Има една документация, която нека да кажем, договорът не искат да бъде свалян“. Те самите между другото, самите не знаеха за какво става въпрос.“ Казва, че казусът на „К.А“ бил сериозен и поради това му предлагали по 500 000 лева на месец (на лист 555 от делото).

В същото интервю (на лист 556), запитан от журналист за репликата на управителя на ищеца – В.Д, че олигарх иска да вземе бизнеса, ответникът заявява, че „важният въпрос е кой му го е дал този бизнес“.

Съгласно представена на лист 142 от делото Заповед от 21.12.2012 г. на министъра на земеделието и храните официалният контрол при внос, изразяващ се в изпитвания на проби от плодове и зеленчуци за съдържание на остатъчни вещества от пестициди, е възложен на Централна лаборатория за химични изпитвания и контрол при б., Изпитателна лаборатория „Е.Л“ при „И.Л“ на ГКПП „К.А“, и лаборатория при РЗИ-П.

Съгласно представен на лист 144 от делото Сертификат за акредитация с рег. № 267ЛИ/12.01.2022 г. на Държавна агенция „Б.С.А“ на ищеца е издадена акредитация за изпитване на зеленчуци и плодове – пресни, замразени или сушени, и продукти от преработката им, от същата дата.

Като извод от съвкупния анализ на горепосочените изказвания и обстоятелството, че ищецът е вземал проби от плодове и зеленчуци след 12.01.2022 г. може да се направи извод, че в изказванията си ищецът не разглежда дейността на действалите на ГКПП „К.А“ лаборатории, управлявани от различни лица, като дейност на отделни субекти, а като общо предприятие на група хора, организирано към късната пролет и лятото на 2022 г. в дружеството на ищеца.

Съгласно представена от ответника справка от Търговския регистър (на лист 183 от делото) ищецът е създаден на 12.10.2021 г.

Съгласно представени от ответника извадки от печатни материали (на лист 194 – 198) в брой 229/30.11.2021 г. на вестник „З.Д“ и в броя от 30.11.2021 г. на вестник „М.“ е обявен търг за отдаване под наем за 10 години на площадка за вземане на проби на ГКПП „К.А“ с краен срок за подаване на

оферти до 30 дена от публикацията, а на следващия работен ден щели да бъдат отворени офертите. Съгласно представен от ответника Договор за наем № 95/31.12.2021 г., сключен между б. и ищеца, същият е следвало да наеме шест сгради – две за контрол на живи животни, две за контрол на продукцията за нечовешка консумация и две – за фитосанитарен контрол, от 02.02.2022 г. за срок от 10 години.

Представени са и множество допълнения и изменения на акредитацията на ищеца, които не носят доказателствена стойност по делото.

От представен на лист 214 от делото протокол на заседание от 26.05.2022 г. Комисията за превенция и противодействие на корупцията при Народното събрание, управителят на ищеца е заявил, че не познава Р.Ч, Х.А, но е работил в „И.Л“. Представеният протокол за други дейности на ГКПП „К.А“ – дезинфекция на автомобили, не е относим по делото.

На лист 369 – 400 от делото е представен проект на одитен доклад на ГД „ЗБХ“ на Е.К за одит, извършен от 06.07.2022 г. до 09.07.2022 г. на ГКПП „К.А“ за контрола на стоките и животните, които се внасят оттам. В резюмето на доклада е записано (на лист 371 от делото): „Като се имат предвид значителните структурни, процедурни и оперативни несъответствия, установени по време на този одит, българските органи не са в състояние да гарантират правилното прилагане на съответното законодателство на ЕС по отношение на официалния контрол на стоките, влизащи в ЕС през ГКПП „К.А“, и не могат да предоставят гаранции, че тези стоки са в съответствие с правилата на ЕС“. В т. 18 – 21 от доклада, анализиращи предходни доклади е посочено, че и през 2021 г., и през 2022 г., 25 % от взетите проби за тежки метали, стероиди и афлатоксини не могат да бъдат обработени поради липса на капацитет на лабораторията. В т. 30 от доклада (на лист 381 от делото) е посочено, че само един митнически оператор е нотифицирал 90,6 % от всички преминаващи през пункта стоки от неживотински произход, като той е бил свързан с оператора на лабораторията на пункта. Освен това в документите от този единствен оператор са установени системни несъответствия. В т. 44 от проекта на доклад (на лист 384 от делото) се обяснява, че честотата на проверка на растителни продукти на ГКПП „К.А“ е по-ниска от нормативно установената в съответните регламенти на ЕС, като причините, посочени за периода след 1 май 2022 г. може и да имат основание, но това изрично *не се отнася* за първите четири месеца на 2022 г.

От представена на лист 533 от делото справка от б. в периода от 01.02.2022 г. до 19.06.2022 г., когато лабораторните изпитвания са осъществявани от ищеца са били установени 8 броя замърсени пратки с портокали (90 629 кг) при 84 чисти (1 268 854 кг); 35 броя замърсени пратки с лимони (504 155 кг) при 775 чисти (12 521 559 кг); 24 броя замърсени пратки с грейпфрут (329 535 кг) при 324 чисти (5 052 114 кг), и 47 броя замърсени пратки с чушки (144 726 кг) при 3770 чисти (11 700 549 кг). Това означава съотношение на спрените количества към пропуснатите от 7,14 % за портокалите; 4,03 % за лимоните; 6,52 % за пратките грейпфрут и 1,24 % за чушките, а за броя пратки – съответно – 9,52 %; 4,52 %; 7,41 % и 1,25 %. За

периода от 20.06.2022 г. до 30.06.2022 г. (10 дена), когато контролът е извършван в централната лаборатория на б. в С., съответните стойности са: 1 замърсена пратки с портокали (20 950 кг); 36 броя замърсени пратки с лимони (705 916 кг) при 41 чисти (735 913 кг); 4 броя замърсени пратки с грейпфрут (60 150 кг) при 25 чисти (329 194 кг), и 18 броя замърсени пратки с чушки (38 156 кг) при 515 чисти (1 613 627 кг). Съответните съотношения по количества са: 95,92 % за лимоните; 18,27 % за грейпфрутите, и 2,36 % за чушките. По брой пратки отношенията са съответно (без портокалите): 87,80%; 16 % за грейпфрутите и 3,50 % за чушките. Следователно за 10-дневния период на чисто държавен контрол спрените пратки са около 80 % от спрените от лабораторията на ищеца за повече четири месеца.

В съдебното заседание на 27.09.2023 г. (на лист 510 – 511 от делото) е разпитан свидетелят на ищеца – И. И.ов, който дава показания, че в периода 13.12.2021 г. – 02.08.2022 г. е бил министър на земеделието, а ответникът е бил назначен за негов заместник. Една от целите в ресора на ответника била промяна на проверките на ГКПП „К.А“, като осъществяваният контрол, лабораторните изследвания, да бъдат възложени на б.. За това бил назначен и директор на б. от министър-председателя. Свидетелят не знае да е имало изземване на бизнеси, а единственото подобно твърдение било част от писмо до комисия в Народното събрание, изпратено от фирмата, която изпълнявала тази дейност. Свидетелства, че ответникът е посетил кабинета му два пъти през пролетта на 2022 г., в периода, в който са извършвани проверки на ГКПП „К.А“, бил притеснен и го уведомил, че е заплашван и че му е Н.равено предложение за подкуп като длъжностно лице. Свидетелят го посъветвал да подаде сигнал до компетентните органи. Впоследствие на ответника му била назначена охрана от служители на Националната служба за охрана, която значително надвишавала охраната, с която се придвижвал свидетелят. За министъра били определени една кола и един охранител – шофьор, а ответникът бил охраняван в този период с две коли и четири или пет въоръжени охранители. По-късно ответникът изнесъл информацията за заплахите и в медийното пространство. След като информацията за заплахите и предложението за подкуп станала публично достояние, чрез разпространяването □ в медиите, свидетелят се срещнал с директора на б., който потвърдил, че и той е получил предложение за подкуп във връзка с проверките на ГКПП „К.А“. Посочва още, че министър-председателят преди едно от заседанията на Министерски съвет е запознал министрите с актуалната информация по случая. Лично свидетелят не е бил ангажиран пряко с проверките на ГКПП „К.А“, посещавал пункта само веднъж заедно с министър-председателя, директора на б. и министъра на транспорта, като предполага, че именно затова не е получавал заплахи. Свидетелят не знае кой конкретно е заплашвал ответника, а само го насочил към компетентните органи, към които да се обърне. Дава показания, че не е получавал оплаквания от други лица (извън ответника и директора на б.) за оказван натиск. Свидетелства, че са били изготвяни доклади за нарушения на ГКПП „К.А“, но няма спомен за детайли относно нарушенията, както и кой е бил нарушителят. Спомня си, че е имало поредица от правоприемства между

опериращите лаборатории. Проверките започнали след Нова година, а докладите на б. му били представяни само за запознаване.

Съдът кредитира показанията на свидетеля, тъй като в по-голямата си част отговарят на представените писмени доказателства, а в частта относно съобщенията на ответника, отправени до свидетеля, за заплахи и предложения за подкуп, не са налице доказателства, които да ги оборват. Показанията са логични, последователни и безпротиворечиви, поради което следва да се кредитират.

В съдебното заседание на 27.09.2023 г. (на лист 511 – 512) е разпитана свидетелката на ищеца Евелина Грънчарова, която дава показания, че тя е служител в счетоводна къща, обслужваща ищеца. Работи С. и отговаря за счетоводството и документите за трудовите правоотношения. Свидетелства, че дружеството е създадено сравнително скоро, по неин спомен счетоводната къща работи за нея от началото на 2022 г. или края на 2021 г. За дейността на „Е. 2011“ ЕООД знае, че е товаро-разтоварна дейност на ГКПП „К.А“, анализ на взетите проби и представителство пред б.. Дава показания, че през лятото на 2022 г. е имало множество телевизионни изяви на ответника, като лично е гледала част от предаванията, като изказванията на ответника са повлияли негативно на репутацията на дружеството – изразявано е становище, че не се справя добре с дейността, както и че извършва нарушения; че дружеството работи недобросъвестно, в ущърб на държавата. Последиците се изразявали в прекратяване на част от дейностите – товаро-разтоварната дейност и лабораторните изследвания. Останало само представителството пред б.. Част от персонала – 10 лаборанти, бил съкратен поради намаляване на обема на работата, а няколко служители (повече от един и по-малко от 10) Н.уснали по собствено желание. Информацията, която е получила от управителя, е, че се е наложило и прекратяване на договори поради нарушено доверие на контрагентите. Част от служителите казали, че изпитват срам да работят за дружество подобна лоша репутация, но не може да посочи какъв брой от служителите са Н.уснали по свое желание. На дружеството били извършени множество проверки от Н.. Управителят се опитвал да изясни ситуацията с клиентите и да ги увери, че изнесените в публичното пространство твърдения са неверни. Една от сметките на дружеството била закрыта по инициатива на банката, а други банки отказали кредитиране и откритие на нови сметки. Нито една от банките не е посочила конкретни аргументи за отказа си, а са препращали към мотиви на отдел „С.“.

Като доказателство по делото е прието и писмо с изх. № 1023-40-248 # 1/15.11.2023 г. на дирекция „Осигуряване и краткосрочни плащания“ на Националния осигурителен институт (на лист 530 от делото), от което се установява, че ищецът е подал в периода от 01.04.2022 г. до 31.08.2022 г. едно уведомление за прекратяване на трудов договор по взаимно съгласие (чл. 325, ал. 1, т. 1 КТ).

Същото не оборва показанията на свидетелката Грънчарова, тъй като същата, макар и да заявява, че е отговаряла за оформянето на документите на ищеца по трудови отношения, свидетелства, че повече от един служител е

Н.уснал по взаимно съгласие, а от писмото се установява, че става въпрос само за един такъв случай, и то през април 2022 г. Поради това спомените на свидетелката в тази част не са достатъчно конкретни и това създава съмнения в достоверността на показанията □, повечето от които са и косвени – пресъздават казаното от управителя на ищеца, поради което съдът не ги кредитира.

Въз основа на така установените факти съдът намира следното от правна страна:

Първоинстанционният съд е сезиран с осъдителен иск с правно основание чл. 45, ал. 1 ЗЗД за изплащане на обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди, причинени от изказвания на ответника в интервюта в предаванията "т.с", „н.ф“ и „120 М.“, излъчени в ефира на по В. и „Н.Т“.

Непозволеното увреждане представлява нарушение на императивна правна норма, въздигаща в противоправно всяко действие или бездействие на гражданите, с което те увреждат субективните права, имуществото и телесната цялост на другите физически или юридически лица. Фактическият състав е сложен и включва установяване на деяние (действие или бездействие) на ответника; противоправност на деянието; вреди за ищеца; причинна връзка между противоправното поведение на ответника и настъпилите за ищеца вреди.

Отговорността по чл. 45 ЗЗД за накърнена чест, достойнство и добро име от поведение или изрази, възприети от пострадалия като унижителни и позорящи го, е деликтна. Противоправно поведение е увреждането на всяко защитено от правото благо, в това число и защитата на доброто име по чл. 32, изр. второ от Конституцията на Република Б.. Следователно, на обезщетяване по реда на чл. 45 и сл. ЗЗД подлежат не само вредите от клевета, а и всяка друга форма на изразяване, която уврежда доброто име на едно лице. Съгласно презумпцията по чл. 45, ал. 2 ЗЗД, вината на дееца се предполага до доказване на противното, от което следва извода, че доказателствената тежест за опровергаване на вината носи ответникът – делинквент. Когато се претендира обезщетение за неимуществени вреди, които нямат от делото) конкретно материално изражение, съдът определя размера по справедливост.

По квалификацията на иска съдът намира следното:

Неоснователно е възражението на ответника по отношение на възможността юридическо лице да претърпи неимуществени вреди, вследствие на уронването на доброто му име, авторитет и репутация, и да бъде кредитор по вземане за обезщетение във връзка с тези вреди, което се явява и първият спорен между страните въпрос. Разпоредбата на чл. 45 ЗЗД не съдържа ограничения относно страните в правоотношението, възникнало от непозволеното увреждане - всеки е длъжен да поправи вредите, които виновно е причинил другиму, в т. ч. и на юридическо лице. Липсва основание да се приеме изключване на възможността да се търси отговорност за

неимуществени вреди от ЮЛ и в последващите разпоредби в закона, вкл. и чл. 52 ЗЗД, чрез предявяването на иск за неимуществени вреди (така и в практиката на ВКС –Определение № 400/26.11.2013 г. по частно гражданско дело № 6155/2013 г. II ГО; Решение № 206/26.03.2019 г. по гражданско дело № 4762/2017 г., III ГО).

В практиката си Европейският съд за правата на човека (ЕСПЧ) признава на юридическите лица право на обезщетение за неимуществени вреди – право на обезщетение за вреди от неосигуряване на справедлив съдебен процес в разумен срок – чл. 6 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи („Е.К“, „ЕКПЧ“); право на осигуряване на ефикасни правни средства за защита пред съответните национални власти – чл. 13 ЕКПЧ; право на свобода на събранията и сдружаването – чл. 11 ЕКПЧ, и правото на защита от дискриминация – чл. 14 ЕКПЧ. В поредица свои решения, ЕСПЧ присъжда обезщетения за неимуществени вреди на юридически лица. Принципното разрешение за възможността неимуществени вреди да бъдат търпени от юридически лица е намерило отражение и в българското законодателство. Съгласно чл. 1 ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, а съгласно чл. 4, обезщетението е за всички имуществени и неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от увреждането.

Въпреки това по настоящото дело съдът намира, че характерът на вредите, чието обезщетение се търси, е изцяло имуществен. Не е невъзможно търговско дружество като ищцовото да претърпи неимуществени вреди, но следва да обоснове същите именно като такива. При търговците по правило повечето активи, а и търговската репутация, са предмет на парична оценка, тъй като се отразяват на приходите от основната търговска дейност. Поради това и всички описани от ищеца в уточнителната му молба (на лист 429 от делото) вреди – той сочи, че търговската репутация може да се оценява и засяга клиентелата, оборота и подобни, следва да се приемат за изцяло имуществени. Цитираната от ищеца практика на Върховния касационен съд – Решение № 274/18 от 18.03.2019 г. по гражданско дело № 5120/2017 г., IV ГО; Решение № 206/26.03.2019 г. по гражданско дело № 4762/2017 г., III ГО, и Решение № 29/10.03.2020 г. по гражданско дело № 1690/2019 г., IV ГО – се отнася до засягане на репутацията на религиозна организация, която няма как да има имуществен характер, тъй като основната цел на засегнатото юридическо лице не е да се бори за пари, а за души, какъвто настоящият случай не е. Действително Върховният касационен съд с Решение № 35/12.08.2022 г. по гражданско дело № 3901/2018 г., IV ГО, е присъждал обезщетение за неимуществени вреди на търговско дружество, но в хипотеза, в която същото е останало за дълго време без ръководители поради арест, неимуществени вреди са присъдени основно поради тези причини – създадена е неС. дали въобще ще съществува юридическото лице, както и сериозен стрес на ръководителите му и неяснота дали ще може да продължи дейността. В случая ищецът не твърди такива вреди, а изброява и установява единствено

вреди, засягащи пряко икономическата му дейност – загуба на клиенти и работници, невъзможност да сключва сделки, загубено отношение с банка (по свидетелските показания). Тези вреди са чисто имуществени и не попадат в хипотезата, разгледана от Върховния касационен съд в последното решение, която се отнася до отнемане на дейността на дружеството и физическо възпрепятстване на представляващите да го управляват (в случая искът срещу ответника не е за административната дейност на държавата, а само за изказванията му). Поради това съдът ще приеме, като отчита, че е указал на страните спорната природа на вредите с доклада си по делото от 09.05.2023 г. (на лист 416 от делото), че квалификацията на иска е единствено за имуществени вреди, които изрично ще изброи в диспозитива на решението, за да промени последващо изменение на квалификацията без да се приема, че съдът се е произнесъл по различни факти.

При така уточнената правна квалификация следва да бъде разгледан въпросът дали е налице противоправно поведение от страна на ответника, вследствие на което са настъпили вреди за ищцовото дружество.

В практиката на ЕСПЧ (Н.р. в Решение от 07.12.1976 г. на ЕСПЧ по делото „*X. срещу Обединеното Кралство*“), свободата на словото е въздигната в една от основите на демократичното общество, в едно от най-важните условия за неговото развитие и за развитието на всеки човек. Тя обаче не е абсолютна, а се разпростира до определени предели, като не могат да бъдат засягани други конституционно закрепени субективни права на други граждани, като това на доброто име. Прокламираната в чл. 40, ал. 1 от КРБ свобода на печата и другите средства за масова информация е свързана с правото на личността и на обществото да бъдат информирани по въпроси, които представляват интерес. В нейното съдържание обаче не се включва правото на разпространяване на позорящи данни, засягащи лични граждански и човешки права (така и практиката на ВКС – Решение № 404/13.07.2010 г. по гражданско дело № 907/2009 г., III ГО; Решение № 484/09.06.2010 г. по гражданско дело № 1438/2009 г., III ГО).

Едно изявление е противоправно само доколкото накърнява доброто име на адресата му в обществото и ако е невярно (или поне не почива на основателни съмнения по въпроси, свързани с обществени ценности). Това е така, тъй като съгласно чл. 39, ал. 1 от Конституцията на Република Б. всеки има право да изразява свое мнение и да го разпространява чрез слово – писмено или устно, чрез звук, изображение или по друг начин. Обективният критерий за ограничаване на това право на гражданите е въведен в ал. 2, съгласно който то не може да се използва за накърняване на правата и доброто име на друго. Съгласно практиката на Конституционния съд, възможността да се осъществи намеса в правото на свободно изразяване на мнение, когато то се използва за накърняване на правата и доброто име на друго, е най-голяма (Решение на Конституционния съд № 7/1996 г. по конституционно дело № 1/1996 г.). Основание за ограничаването е както разпоредбата на чл. 57, ал. 2 КРБ, така и с оглед чл. 39, предвиждащ възможността за даване на превес на друго, конкуриращо право, като това на лично достойнство, чест и добро име, правото на личен живот, тайната на

кореспонденцията и неприкосновеността на жилището, които формират обособената интимна сфера на човека. Изключение от този принцип се прави във връзка с лица, свързани с държавната власт, като политически фигури и държавни служители могат да бъдат подлагани на критика в по-голяма степен от останалите граждани. В този смисъл, в съдебната практика последователно се приема, че не е противоправно поведение, при което се изказва мнение, засягащо конкретно лице, когато то се коментира във връзка с обществен въпрос, свързан с неговата дейност, освен ако не се засяга ненужно и без връзка с обществения дебат достойнството на личността.

Разгласяването на несъществуващо позорно обстоятелство или приписването на

неизвършено престъпление е противоправно деяние, което при физическите лица осъществява състава на престъплението клевета (чл. 147, ал. 1 НК). С това деяние се накърнява правото на чест и достойнство на лицето и положителната обществена оценка за личността му, неговата самооценка. Разгласяването на позорно обстоятелство представлява довеждане до знанието на трето лице за такова обстоятелство, което деецът свързва с личността на пострадалия. Позорното обстоятелство е твърдение за съществуването на определен факт за пострадалия, отнасящ се до минали или настоящи прояви от личния му живот или неговата професионална реализация, укорим от гледна точка на общопризнатите морални норми или отразяващ отрицателни качества на субекта, характеризиращи го негативно, от естество да накърнят доброто му име в обществото. Това се отнася и до репутацията на юридическите лица, когато оценката за тях в обществото може да бъде накърнена и тяхната дейност да претърпи вреди.

Твърдението за позорното обстоятелство трябва да е ясно и да съдържа информация за времевите му и пространствени параметри и всички релевантни детайли, която да бъде поднесена от разгласяващия като сигурно, несъмнено знание за съдържащите се в нея факти, т. е. необходимо е разгласяващото лице да съобщи свои твърдения, такива, които изхождат лично от него и зад които застава с думите си, претендирайки, че знае, че тези обстоятелства са безспорен факт. В този смисъл предмет на клеветата могат да бъдат само факти, но не и субективната интерпретация на тези факти. Освен това, обстоятелствата трябва обективно да бъдат съобщени, а не да се извеждат чрез предположения, асоциации, интерпретации или други форми на субективна психическа дейност. Освен това те трябва и да са неистински, т. е. да не съществуват в обективната действителност. Неистинността на приписваните обстоятелства обаче има правно значение само ако те са обективно позорни. Когато са разпространени оценъчни съждения, те не подлежат на проверка за вярност – те съставляват коментар на фактите, а не възпроизвеждане на обстоятелства от обективната действителност. Те могат да ангажират отговорността само ако представляват обида. За вярност могат да бъдат проверявани само твърденията за конкретни факти, доколкото позорят адресата.

Разграничителният критерий е характерът на информацията, отнасяща

се до пострадалия. При клеветата не се дава личностна оценка на пострадалия, а се разпространяват позорни обстоятелства за честта му, които не са истински или му се преписва престъпление, което не е извършил. При оценъчните твърдения деецът дава своя негативна оценка за личността на пострадалия под формата на епитети, квалификации, сравнения и пр., които по своето съдържание засягат честта и достойнството му. От изложеното следва, че при преценка основателността на предявения иск на проверка за истинност подлежат фактическите твърдения. В случай, че същите са неверни и позорят адресата, това може да послужи като основание за ангажиране отговорността на ответника.

Мненията и оценките от своя страна не подлежат на проверка за вярност, тъй като не представляват конкретни факти от обективната действителност, поради което те могат да ангажират отговорността на дееца, освен в изрично предвидени от закона случаи. Настоящият съдебен състав вече е имал повод да приеме, че не следва да се абсолютизира поради несъвместимост с чл. 8 от Е.К за правата на човека, установена в решение *решението Б. и Г. с/у Б.*, жалба № 29335/13, §§ 66 – 67 и 73, 16 февруари 2021 г., практиката на Върховния касационен съд, че оценъчни твърдения могат да доведат до гражданска отговорност само ако представляват обида (Решение № 62/06.03.2012 г. по гражданско дело № 1376/2011 г., IV ГО; Решение № 85/23.03.2012 г. по гражданско дело № 1486/2011 г., IV ГО; Решение № 278 от 27.11.2019 г. по гражданско дело № 1140/2019 г., III ГО; Решение № 213/26.01.2021 г. по гражданско дело № 970/2020 г., IV ГО; Решение № 253/29.01.2014 г. по гражданско дело № 1251/2012 г., III ГО; Решение № 129/11.08.2020 г. по гражданско дело № 2704/2019 г., IV ГО, Решение № 116/24.07.2020 г. на ВКС по гражданско дело № 1960/2019 г., IV ГО). В случая обаче не са налице основания за другите случаи, в които може да се предвиди отговорност за изразяване на оценъчно съждение – дискриминация, подбуждане към насилие, проповядване на насилствена идеология, нарушение на презумпцията за невинност или чисто обидни съждения (които не целят да изразят каквото и да е становище по обществено значим въпрос, Н.пример псувни).

Следователно, от значение за разрешаването на правния спор е да бъде определено кои от процесните твърдения са фактически и кои представляват оценка, респективно дали фактическите твърдения са неверни и/или позорящи доброто име на ищеца.

На първо място, както вече беше посочено, за да бъде правно релевантно, твърдението за позорното обстоятелство трябва да е ясно и да съдържа информация за времевите му и пространствени параметри и всички релевантни детайли, която да бъде поднесена от разгласяващия като сигурно, несъмнено знание за съдържащите се в нея факти, като не е допустимо съответните факти да се извеждат чрез предположения, асоциации, интерпретации или други форми на субективна психическа дейност.

Съдът вече установи в мотивите си по фактите, че в репликите на ответника в интервютата му има достатъчно позоваване на становища на

управителя на ищеца и на връзката между дружествата, за да се установи, че репликите на ответника следва да се приемат за насочени и срещу ищеца, като част от тях, посочени по-долу, се отнасят до достатъчно конкретни твърдения за факти.

Изказванията следва да се разгледат по групи:

Основната група изказвания на ответника („Тук далеч по-интересното е, че буквално всеки, който се завъртя около екипа, който сформирахме с проф. Д., беше заплашван“; „Във всеки от случаите минават през приятели“; „Колеги от министерството, така идвайки от името на други хора, на бивш политически лидер и министър, дойдоха и казаха „има една документация, която, нека да кажем, договорът не искат да бъде свален. Те самите, между другото, не знаеха за какво става въпрос ... в случая ставаше въпрос да не им паднел договорът и когато разбраха, че е за „К.А“, те изпаднаха в паника, защото вече беше ясно, че там казусът е сериозен и са въввлечени множество интереси“; „500 000 на месец, да, да оставим договора и да си затворим очите“; „Първо беше тоягата, в интерес на истината. Казаха „Внимавай с кого се заиграваш“; „Искаха да спрем работата там, да оставим нещата, както са си били“; „срещу 500 000 на месец“) са свързани с това, че е бил заплашван във връзка с преписката за „К.А“ и му е предлаган подкуп. Това са твърдения за факти, които подлежат на доказване, като ответникът следва да установи, че тези факти са верни или е имало голяма степен на вероятност да са такива, тъй като не се изисква твърденията да издържат на проверката, която се очаква при признаване на вина в наказателния процес (така и решенията на ЕСПЧ по дела *К. с/у Б.*, жалба № 22385/03, §§ 61 – 62, 19 април 2011 г., и *Б. с/у Б.*, жалба № 3316/04, §§ 50 – 51, 19 април 2011 г.). В случая за настоящия съдебен състав е достатъчно установеното от свидетеля И.ов, който посочва, че твърденията на ответника за заплахи са били преценени като сериозни от междуведомствена комисия, която сериозно е подсилила охраната на ответника по времето, когато е бил заместник-министър. Щом за специализиран държавен орган в областта на С.та е била основана опасност за ответника и му е назначена сериозна охрана за сметка на държавния бюджет, същият е имал основание да приеме, че срещу него има заплахи и те са сериозни, както и да разгласява тези обстоятелства.

Репликата „На мен това ми казаха, че се замесвам с най-големия бос и ме попитаха дали ще има мир, или война“, макар и да възпроизвежда факти (думи на друго лице, обозначено от ответника като него в колега), има за цел основно да пресъздаде впечатленията на ответника от разговори с него, които следва да се приемат за оценъчни съждения, и доколкото пряко не засягат конкретно физическо лице, определено като „бос“ (неясно на какво), а дейност, операция, не могат да се приемат за нещо различно от оценъчни по своя характер – отразяват впечатлението на ответника, че срещу него стои организация с голяма важност, с която води „война“, което само по себе си не може да се смята за позорящо (допустимо е гражданин да се бори срещу държавните институции в защита и на справедлива кауза).

Последното посочено от ищеца като позорящо изказване на ответника –

„По-скоро да, ние се опитваме да възстановим държавността на границата, тези ни усилия се саботират и съответно всеки, който дръзне да подходи в тази посока, бива, нека да кажем, помолен, по един или друг начин, да не се меси“, включително и разгледано в контекста на всички изказвания за твърдени нарушения, също не може да се приеме за фактологически необосновано, като настоящият съдебен състав отново посочва, че за да се освободи от отговорност за изказването си по чл. 10 ЕКПЧ ответникът не следва да провежда доказване на верността на всичките си фактически твърдения, каквото е в тежест на държавните органи на наказателното обвинение. Това е така от една страна защото изнесеното е пряко относимо към обществения дебат – отнася се до контрола на внасяни в цялата страна храни, възложен на държавен орган, а от друга – отразява политическите виждания на държавен чиновник за развитие на администрацията в определена насока. Поради това обстоятелството, че ответникът твърди, че „възстановява държавността“, следва да се квалифицира като оценъчно съждение – опит за замяна на възложен на частна организация контрол с такъв, осъществяван от държавен орган, е описано като цел на конкретна политика на министерството. Действително, това оценъчно съждение носи внушение, че ищецът, като извършвал контрола досега, е действал неправомерно или поне нередно, но дори и в тази насока по делото са представени писмени доказателства – одитни доклади и справки за честота на извършени проверки, които сочат, че към контролната дейност е имало основателни забележки. Следователно и за това свое изказване ответникът не може да носи отговорност, тъй като то почива на достатъчно вероятни факти, а по самото си съдържание отразява мнение за това, че досегашната система е оценена отрицателно и може да се подобри.

Действително тези твърдения съдържат критика към ищеца, но пътят за защита не е чрез обявяване на тази критика за неправомерна (тъй като почива на сериозни и обосновани съмнения), а чрез упражняване от дружеството на право на отговор в съответната медия и оборване на съмненията на ответника в рамките на обществения дебат, а не в съдебната зала.

Предвид изложеното, настоящият съд намира предявения иск за недоказан поради липса на противоправно поведение на ответника, поради което следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Накрая, във връзка с Н.равеното от ответника възражение, съдът намира за необходимо да отбележи, че настоящото производство показва белези на злоупотреба с права, но при липса на други уредени от закона последици и това, че имуществото на ответника не е засегнато, това е основание единствено за пълно обезщетение на разноските му.

Относно разноските:

С оглед изхода от делото право на разноски има ответникът съгласно чл. 78, ал. 3 ГПК. Същият претендира разноски в общ размер на 2640,37 лева – адвокатско възнаграждение, които са доказани с договор за правна защита на лист 563 от делото и платежно нареждане на лист 566 от делото. Предвид обема от представени доказателства и необходимостта от допълнителни

становища, както и правните въпроси, които се обсъждат, съдът намира за неоснователно възражението на процесуалния представител на ищеца за намаляване на тези разноски по чл. 78, ал. 5 ГПК.

Така мотивиран, Софийският районен съд, 28. състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от „Е. 2011“ ЕООД иск с правна квалификация чл. 45, ал. 1 ЗЗД за осъждане на **И. М. Х.**, с ЕГН: *****, и адрес: С., бул. „С.Ш“, бл.*****, да плати на „Е. 2011“ ЕООД, с ЕИК:*****, и и адрес на управление : С., ж.к. „С.“, бл.****, сумата от **20 000 лева** (двадесет хиляди лева) – обезщетение за претърпени от вреди от затруднена търговска дейност, намаляване на оборота и затрудняване на работата с клиенти, причинено от изнасянето на неверни твърдения от ответника в интервюта в предаването „н.ф“ по „н.т“ на 19.06.2022 г., предаването „т.с“ по телевизия „В.“ на 08.06.2022 г., и предаването „120 М.“, излъчено по телевизия „В.“ на 10.07.2022 г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК „Е. 2011“ ЕООД, с ЕИК:*****, и и адрес на управление : С., ж.к. „С.“, бл.****, да заплати на **И. М. Х.**, с ЕГН: *****, и адрес: С., бул. „С.Ш“, бл.*****, сумата от **2640,37 лева** (две хиляди шестстотин и четиридесет лева и тридесет и седем стотинки) – разноски по делото.

Решението може да бъде обжалвано с въззивна жалба пред Софийския градски съд в двуседмичен срок от получаване на препис от страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____